

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף ד.

נגע באחד בלילה ולמחר השכים ומצאו מת באותו מקום שנגע בו אתמול¹, מה הדין לר' יוחנן?
[תוד"ה כי].

ברה"ר	ברה"י	
טהור	טמא	לר' מאיר
ראוהו חי מבערב : טהור לא ראהו חי מבערב : טמא ³	טמא ²	לרבנן

נגע באחד בלילה ולמחר השכים ומצאו מת באותו מקום שנגע בו אתמול, מה הדין לחזקיה?
[תוד"ה כי].

ברה"ר	ברה"י	
טהור	טהור	לר' מאיר
טהור	ראוהו חי מבערב : טהור לא ראהו חי מבערב : טמא	לרבנן

מחט מלאה חלודה וכן מטלית בלויה, שנמצאו ע"ג טהרות, או שנמצאו שלא ע"ג הטהרות - והיו פעם על הטהרות. ויודע במחט ובמטלית שהיו טמאים, מה דין הטהרות?

ברה"ר	ברה"י	
טהור	טהור ⁴	כשמצאם כן ע"ג הטהרות
טמא מדרבנן לשרוף קדשים		כשמצאם כן אחר שהיו ע"ג טהרות

¹ אבל אם מצאו במקום אחר אין שורפין עליו אלא רק תולין, ומה שאמר ר' יוחנן גבי קופה שאם נשתמש בה בזוית בית זו וטלטלו בזוית אחרת ונמצא שרץ בזוית אחרת שלר' יוחנן טמא אפי' ברה"ר - היינו לתלות.

² וטמא ודאי אפי' לשרוף.

³ אמנם רק בקדשים מחמרינן, אבל על חולין לא מחמירים לטמאותן כן פירשו התוס' כאן (בד"ה שכל), ולעיל (דף ב. ד"ה מעת).

⁴ במשנה מבואר הטעם משום ד"כל הטומאות כשעת מציאתן" - ומזה יש לדייק כדלהלן שאם לא היה כשעת מציאתן יש לנו להחמיר. וצ"ע דהא רש"י (בעמוד ב' ד"ה מכדי), כתב וז"ל: וכי היכי דפריך אכבר מצי למיפרך אמחט ואמטלית ולשוניי כדמשני, עכ"ל. פי', דיש לשאול למה מתירים ברה"י הא ספק טומאה ברה"י ספיקו טמא, ונתרץ דהוי דבר שאין בו דעת להשאל וכל דבר שאין בו דעת להשאל ספיקו טהור. ולכלל זה, לכאורה גם אם לא היה במקום מציאותן - ג"כ יש לטהר. אכן זה אינו, וכמבואר בשערי ישר (שער ב' פ"ד ד"ה ובהא) באורך, דלגבי קדשים מצאנו שהחמירו - אם נמצאת הטומאה במקום מציאתן, וכהדין בנגע באחד בלילה שאמרו רבנן ששורפין על מגעו קדשים מחומרא דרבנן - ד"כל הטומאות כשעת מציאתן". וה"ה להיפך בכלל ד"כל הטהרות כשעת מציאתן" - דדוקא אם מצאן באותו מקום מטהרינן, אבל אם מצא את המחט עם החלודה במקום אחר, אחר שהיתה על הטהרות - אזלינן לחומרא מדרבנן לשרוף קדשים בין ברה"י ובין ברה"ר. ומחדש בשערי ישר, דכמו שכנגד הכלל דספק טומאה ברה"ר טהור - מחמירין מדרבנן, ה"ה שכנגד הכלל דדבר שאין בו דעת להשאל - ג"כ מחמירין מדרבנן.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף ד:

כבר שהיה נתון על גבי הדף במקום מדרון¹, ומדף טמא מונח תחתיו, ומצא את הכבר על הקרקע רחוק מן המדף הטמא (שאם נפל ודאי נטמא), מה דין הכבר ברה"י? [תוד"ה ואיבעית].

ביש בו דעת להשאל	באין בו דעת להשאל	
בטומאה דאורייתא: טמא ² בדטומאה דרבנן: טהור	טהור	כשאני יכול לתלות באדם טהור
טמא	טמא	כשברי לי - שנפלה

אשה שיש לה וסת, האם מטמאת בראייתה למפרע לטהרות שעסקה בה?

כשראתה שלא בשעת וסתה	כשראתה בשעת וסתה	
להוה אמינא: טהורה למסקנא: טמא ³	טהורה	לר' דוסא
טמאה	להוה אמינא: טהורה ⁴ למסקנא: טמאה	לרבנן

¹ כן העמיד ר' אלעזר בסוגיין, שכל הנידון הוא רק במקום מדרון שיש לחוש לנפילה, אבל שלא במקום מדרון שאין לחוש לנפילה טהור.

² ע' תוס' ד"ה ואיבעית אימא, שהוקשה להם למה צריך לומר את האיבעית אימא, הא פשיטא שטהור כיון שאין בו דעת להשאל. והביאו שרשי" תירץ על קושיא זו, שהתירוץ השני של הגמ' מיירי באופן שיש לטמא דעת להשאל, כגון בדין בגדי פרושים שדינם להיות מדרס לאוכלי תרומה, (ולא מיירי באמת באופן של הכבר), אלא בא למר שאפי' שבגדי פרושים הם טמאים מדרס לאוכלי תרומה, מ"מ בספק דרס עליהם אפי' ברה"י טהור - דכיון שהוא טומאה דרבנן הקילו. אולם אם היה טומאה דאורייתא לא היו מקילים. ומדברי התוס' נראה שאינם חולקים עם רש"י לדינא, אולם מפרשים את הגמ' באופן אחר, שתי' האיבעית אימא לא קאי על הקושיא השניה דהוי ספק טומאה ברה"י שספיקו טמא, אלא קאי על התירוץ הראשון של הגמ' שאמרה - "שאני אומר אדם טהור נכנס לשם ונטלה" (כדי שלא תפול על הטומאה). ובאה הגמ' לתרץ דאפי' אם לא נגיע לטעם זה (דיש בו קצת דוחק דסו"ס הוא ספק), בכל אופן כשלא בריא לנו שנפלה, יש לטהרה כאן כיון שהמדף הוא טמא רק מטומאה דרבנן, והקילו בטומאה דרבנן ברה"י.

³ הסיקה הגמ' דכיון שיש לדון לקולא או לחומרא, כלומר לקולא שאפי' רבנן מקילים בראתה בשעת וסתה, או לחומרא שאפי' ר' דוסא מחמיר בשלא בשעת וסתה, עדיף לנו לדון לחומרא. ולפי"ז הברייתא שאמרה "אשה שיש לה וסת כתמה טמא למפרע" - היא לדברי הכל, ומיירי בראתה שלא בשעת וסתה.

⁴ ולפי"ז משנתנו שאמרה "כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה" - היא לדברי הכל, דמיירי שראתה בשעת וסתה, שגם חכמים מודים לפי ההוה אמינא.